

เขตนวัตกรรมระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก หรือ EECi

เป็นศูนย์กลางนวัตกรรมแห่งใหม่บนพื้นที่ EEC มีสำนักงานใหญ่ตั้งอยู่ในวังจันทร์วัลเลย์ จ.ระยอง โดยมีเป้าหมายสำคัญในการช่วยยกระดับและพัฒนาอุตสาหกรรมเดิม รวมถึงการสร้างอุตสาหกรรมใหม่ ควบคู่กับการส่งเสริมคุณภาพชีวิตของประชาชนในพื้นที่ด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรม ตลอดจนนำไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน

จากมติคณะรัฐมนตรี มีมติเห็นชอบหลักการโครงการพัฒนาระเบียงเศรษฐกิจภาคตะวันออก (Eastern Economic Corridor Development) เมื่อวันที่ 28 มิถุนายน 2559 ให้เป็นเขตเศรษฐกิจชั้นนำของอาเซียน เพื่อส่งเสริม 10 อุตสาหกรรมเป้าหมายให้เป็นกลไกขับเคลื่อนเศรษฐกิจเพื่ออนาคต (New Engine of Growth) โดยดำเนินการใน 3 จังหวัดภาคตะวันออก ได้แก่ ชลบุรี ระยอง และฉะเชิงเทรา นั้น กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมเห็นว่าการส่งเสริมให้เกิดการวิจัยและพัฒนาทางด้านเทคโนโลยีและนวัตกรรมในพื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจตะวันออก จะเป็นกลไกสำคัญประการหนึ่งที่จะส่งเสริมให้ระเบียงเศรษฐกิจตะวันออกของไทยเป็นศูนย์กลางการค้า การลงทุน และกำลังคนของประเทศและภูมิภาค เนื่องจากการพัฒนา กลุ่มอุตสาหกรรมเป้าหมายนั้น จำเป็นต้องอาศัยองค์ความรู้ ความเชี่ยวชาญทางด้านเทคโนโลยีและนวัตกรรมขั้นสูง เพื่อปรับเปลี่ยนภาคอุตสาหกรรมไปสู่ประเทศไทย 4.0 และเพื่อเชื่อมโยงระบบการค้าและการขนส่งสมัยใหม่ด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรม จึงเสนอแนวทางการยกระดับและพัฒนา **เขตนวัตกรรมระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก หรือ Eastern Economic Corridor of Innovation** เพื่อสร้างพื้นที่นวัตกรรมใหม่ในเขตระเบียงเศรษฐกิจภาคตะวันออก ที่มีระบบนิเวศนวัตกรรมที่เหมาะสม ช่วยส่งเสริมให้เกิดการทำวิจัยพัฒนา และนวัตกรรมร่วมกันระหว่างภาครัฐ เอกชน มหาวิทยาลัย รวมถึงชุมชนในพื้นที่ เพื่อช่วยยกระดับและพัฒนาอุตสาหกรรมเดิม รวมถึงสร้างให้เกิดอุตสาหกรรมใหม่ ทั้งในพื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจภาคตะวันออกและในพื้นที่อื่นๆ ทั่วประเทศ อันจะนำไปสู่การเป็นประเทศแห่งนวัตกรรม ควบคู่กับการยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนในพื้นที่ด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรม ตลอดจนนำไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืนต่อไปในอนาคต

วัตถุประสงค์หลักของ EECi

1. การวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรม โดยมุ่งเน้นการวิจัยเพื่อต่อยอดไปสู่การใช้งานจริง (Translational Research)
2. ถ่ายทอดเทคโนโลยีให้กับภาคอุตสาหกรรม เพื่อพัฒนา 10 อุตสาหกรรมเป้าหมายของประเทศ ด้วยการยกระดับอุตสาหกรรมเดิมและสร้างอุตสาหกรรมใหม่ สร้างความเข้มแข็งให้อุตสาหกรรมในพื้นที่ควบคู่ไปกับการสร้างอุตสาหกรรมใหม่ที่ใช้เทคโนโลยีขั้นสูง ตลอดจนส่งเสริมให้เกิดวิสาหกิจเริ่มต้น (Startup) ทางด้านเทคโนโลยีและนวัตกรรมสำหรับเป็นพื้นฐานรองรับการเติบโตของอุตสาหกรรมใหม่ ทั้งอุตสาหกรรมในระเบียงเศรษฐกิจภาคตะวันออกและอุตสาหกรรมอื่นๆ ทั่วประเทศ
3. เชื่อมโยงเครือข่ายการวิจัยและพัฒนาทั้งในประเทศและต่างประเทศ เพื่อสร้างสังคมนวัตกรรมของประเทศ รองรับความต้องการใช้เทคโนโลยีขั้นสูง ในลักษณะบูรณาการการทำงานร่วมกันระหว่างหน่วยงานภาคเอกชน สถาบันการศึกษา/สถาบันวิจัย และหน่วยงานภาครัฐ ในลักษณะการทำงานร่วมแบบ Triple Helix และขยายผลต่อยอดไปสู่การมีส่วนร่วมของประชาชนในชุมชน ในลักษณะการทำงานร่วมแบบ Quadruple Helix

เขตนวัตกรรมระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก หรือ EECi จะประกอบไปด้วยระบบนิเวศนวัตกรรมที่สมบูรณ์ เป็นพื้นที่เศรษฐกิจใหม่ที่มีความเข้มข้นของงานวิจัย พัฒนา และนวัตกรรม ห้องปฏิบัติการวิจัย ทั้งภาครัฐและเอกชน ห้องทดลองภาคสนาม (Living Lab) ศูนย์วิเคราะห์ทดสอบชั้นนำ โรงงานต้นแบบและโรงงานสาธิต ควบคู่กับการยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนในพื้นที่ด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรม โดยมีองค์ประกอบของระบบนิเวศนวัตกรรมและแนวทางการดำเนินงานหลัก ดังนี้

- 1) เป็นแหล่งวิจัยและนวัตกรรมที่เข้มข้น (R & I Focus) เพื่อนำผลงานวิจัยและนวัตกรรมที่ได้ไปตอบโจทย์ภาคอุตสาหกรรมทั้งในพื้นที่ EEC และทั่วประเทศ โดยเป็นการทำงานร่วมกันทั้งภาคเอกชน สถาบันการศึกษา/สถาบันวิจัย และภาครัฐ
- 2) ศูนย์รวมห้องปฏิบัติการวิจัยของรัฐและเอกชน (Concentration of Public & Private Laboratory) เพื่อส่งเสริมให้เกิดการทำงานร่วมกัน เกิดการแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ ตลอดจนอุปกรณ์และเครื่องมือต่างๆ
- 3) สนามทดสอบและการพัฒนาสู่การผลิตระดับอุตสาหกรรม (Scale-up, Testbeds & Living Lab, Green House, Field Demo) มุ่งเน้นขยายศูนย์ปฏิบัติการ ศูนย์วิเคราะห์ทดสอบ รวมถึงโรงงานต้นแบบและโรงงานสาธิตในพื้นที่ เพื่อให้สามารถรองรับการเติบโตของภาคอุตสาหกรรมได้
- 4) ยกระดับอุตสาหกรรมเดิม (Existing Industry Upgrade) โดยการถ่ายทอดเทคโนโลยีและนวัตกรรมขั้นสูงไปสู่ภาคอุตสาหกรรมที่มีอยู่ในพื้นที่ EEC และพื้นที่อื่นๆ ทั่วประเทศ เพื่อยกระดับกระบวนการผลิตให้สามารถพัฒนาไปสู่อุตสาหกรรม 0 ซึ่งจะช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการผลิต รวมทั้งลดระยะเวลาและแรงงานลง
- 5) พัฒนาให้เกิดอุตสาหกรรมใหม่ (New Industry Development) ที่เป็นอุตสาหกรรมที่ใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมขั้นสูง ตลอดจนส่งเสริมธุรกิจขนาดกลางและขนาดเล็ก (SMEs) ทางด้านเทคโนโลยีและนวัตกรรมในพื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจภาคตะวันออกและพื้นที่อื่นทั่วประเทศ ตลอดจนพัฒนากำลังคนของอุตสาหกรรม และสร้างผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านเทคโนโลยีและนวัตกรรม เพื่อรองรับอุตสาหกรรมใหม่ในอนาคต
- 6) กำหนดให้เป็นเขตผ่อนปรนกฎหมายและกฎระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย พัฒนา และนวัตกรรม (Sandboxes for Regulatory Adjustment) เพื่อให้เป็นสนามทดสอบ ผลิตภัณฑ์ อุปกรณ์ แพลตฟอร์ม และแอปพลิเคชันอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง
- 7) สนับสนุนวิสาหกิจเริ่มต้นและวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (Startups & SMEs Support) ด้วยการบ่มเพาะผู้ประกอบการเทคโนโลยีใหม่ การเร่งสร้างผู้ประกอบการเทคโนโลยี รวมถึงการสนับสนุนระบบนิเวศที่เอื้อต่อการเติบโตของธุรกิจใหม่ โดยเฉพาะการจัดตั้งชุมชนนวัตกรรมที่สะดวก และเป็นศูนย์รวมของเครือข่ายการลงทุนของนักลงทุน (Venture Capital & Angel Funding) ด้านเทคโนโลยีและ นวัตกรรมทั้งในประเทศและต่างประเทศ
- 8) สร้างชุมชนขนาดใหญ่ของนวัตกรรม (Large Community of Innovators) ด้วยการเชื่อมโยงเครือข่ายนวัตกรรม นักคิดค้นเทคโนโลยี นักลงทุนด้านนวัตกรรม ตลอดจนสนับสนุนให้เกิดความร่วมมือในการถ่ายทอดเทคโนโลยีและพัฒนา นวัตกรรมระหว่างเครือข่ายนวัตกรรมภายในประเทศกับเครือข่ายต่างประเทศ พร้อมส่งเสริมให้เกิดการลงทุนและพัฒนาทางด้านเทคโนโลยีและนวัตกรรมจากบริษัทและสถาบันวิจัยระดับโลกในพื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจภาคตะวันออก
- 9) พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านคุณภาพของประเทศ (Advance National Quality Infrastructure) เพื่อการตรวจสอบและประเมินตามหลักการทางวิทยาศาสตร์ในการรับรองคุณภาพของสินค้าและบริการ และคุ้มครองผู้บริโภคให้ปลอดภัย
- 10) ยกระดับคุณภาพชีวิตของคนในชุมชน (Solution for Community) โดยการนำเทคโนโลยีและนวัตกรรมไปช่วยสนับสนุนในการทำงาน และการดำเนินชีวิต รวมทั้ง ช่วยในการรักษาสุขภาพแวดล้อมและบริหารจัดการทรัพยากรของชุมชน

ศูนย์ศึกษาการพัฒนาอ่าวคุ้งกระเบน อันเนื่องมาจากพระราชดำริ ได้เริ่มก่อตั้งตามพระราชดำริ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 9 ในคราวที่เสด็จพระราชดำเนินประกอบพิธีเปิดพระบรมราชานุสาวรีย์ สมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช ที่จังหวัดจันทบุรี เมื่อวันที่ 28 ธันวาคม พ.ศ.2524 โดยทรงมีพระราชดำริแก่ ผู้ว่าราชการจังหวัดจันทบุรี "ให้พิจารณาพื้นที่ที่เหมาะสมจัดทำโครงการพัฒนาด้านอาชีพการประมง และการเกษตรในเขตพื้นที่ดินชายฝั่งทะเลจันทบุรี" และได้พระราชทานเงินที่ราษฎรจังหวัดจันทบุรีได้ร่วมทูลเกล้า ทูลกระหม่อมถวายโดยเสด็จพระราชกุศลในโอกาสดังกล่าว เป็นทุนริเริ่มดำเนินการ

หน่วยงานที่รับผิดชอบในการปฏิบัติงานบริเวณศูนย์ศึกษาการพัฒนาอ่าวคุ้งกระเบนฯ จะเป็นทั้งรูปแบบการอนุรักษ์ ทรัพยากรธรรมชาติ และการส่งเสริมพัฒนาอาชีพของราษฎรตลอดจนการใช้ทรัพยากรธรรมชาติให้เกิดประโยชน์สูงสุด ในการที่หน่วยงานหนึ่ง หน่วยงานใดจะเป็นทั้ง “นักอนุรักษ์และนักพัฒนา” แต่การที่จะบรรลุถึงวัตถุประสงค์นั้น จะต้องต้องมีหน่วยงานที่หลากหลายเข้าร่วมโครงการเพื่อการประสานแผน (INTEGRATED PLANNING) การดำเนินงาน การจัดการทรัพยากรธรรมชาติให้เกิดความยั่งยืนตลอดไป โดยมีหน่วยงานร่วมดำเนินการประกอบด้วย หน่วยงาน ในระดับพื้นที่ จำนวน 36 หน่วยงาน จาก 22 กรม/สำนัก ใน 7 กระทรวง โดย กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเป็นหน่วยงานกระทรวงหลักในการพัฒนา

วัตถุประสงค์ของศูนย์ฯ

1. เพื่อศึกษารูปแบบการจัดการทรัพยากรชายฝั่งอย่างยั่งยืน
2. เพื่อเป็นศูนย์กลางในการอบรมและเผยแพร่ผลการศึกษาการจัดการทรัพยากรชายฝั่ง ให้แก่ส่วนราชการ และภาคเอกชนทั่วไป
3. เพื่อยกระดับฐานะความเป็นอยู่ อาชีพของราษฎรบริเวณรอบอ่าวคุ้งกระเบน และพื้นที่ใกล้เคียง โดยมุ่งเน้นพัฒนาช่วยเหลือราษฎรที่มีฐานะยากจน
4. เพื่อพัฒนาด้านการประมงและการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำชายฝั่งเพื่อเป็นการเพิ่มผลผลิตของประเทศ และเป็น พื้นฐานของการพัฒนาด้านการประมงตลอดจนพัฒนากิจกรรมทางด้านอื่น ๆ ควบคู่ไปด้วย
5. เพื่ออนุรักษ์สภาพแวดล้อมและคุณภาพทางธรรมชาติให้คงลักษณะพิเศษของพื้นที่เอาไว้

ผลการดำเนินการของศูนย์ศึกษาการพัฒนาอ่าวคุ้งกระเบนอันเนื่องมาจากพระราชดำริ มีลักษณะ "สหวิทยาการ" (INTERDISCIPLINARY) โดยร่วมมือจากหลายหน่วยงานเพื่อสร้างรายได้และใช้ทรัพยากรท้องถิ่นหลายกิจกรรม ครอบคลุมถึง การรักษาสภาพป่าโดยการส่งเสริมการปลูกพืช และเลี้ยงสัตว์ที่สำคัญ คือ การเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำต่าง ๆ การเลี้ยงปลา และหอย เพื่อเผยแพร่แก่เกษตรกร การเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำโดยเฉพาะอย่างยิ่งการเลี้ยงกุ้ง เพื่อที่จะยกระดับฐานะความเป็นอยู่ อาชีพของราษฎรบริเวณรอบอ่าวคุ้งกระเบน และพื้นที่ใกล้เคียงโดยมุ่งเน้นการพัฒนาด้านการประมง และการเลี้ยงสัตว์น้ำชายฝั่งเพื่อเป็นการเพิ่มผลผลิตของประเทศ และเป็นพื้นฐานของการพัฒนาด้านการประมง ตลอดจนพัฒนากิจกรรมทางด้านอื่น ๆ เป็นต้น

ประโยชน์ที่ได้รับ

1. เป็นศูนย์กลางในการอบรมและเผยแพร่การศึกษาด้านการจัดการทรัพยากรชายฝั่งแก่ส่วนราชการและประชาชนทั่วไปและเป็นหน่วยบริหารจัดการเลี้ยงสัตว์น้ำ การทำฟาร์มทะเล
2. ยกระดับฐานะความเป็นอยู่ ลดต้นทุนการผลิตในอาชีพด้านการประมง และการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำชายฝั่ง ทำให้เกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้นจากการนำความรู้ที่ได้จากศูนย์ฯ มาประยุกต์ใช้กับการประกอบอาชีพ
3. ทำให้การปฏิบัติงานของศูนย์ฯ เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและเป็นไปตามแผนงาน/โครงการ นอกจากนี้ศูนย์ฯ ยังมีศักยภาพ โดยเป็นการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์จนเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่เป็นที่รู้จักมากขึ้น

สวนพฤกษศาสตร์ป่าชายเลนนานาชาติ ร.9 จังหวัดจันทบุรี ได้ริเริ่มจากคณะกรรมการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม สถานิติบัญญัติแห่งชาติ ร่วมกับกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยกรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งได้จัดทำโครงการพลิกฟื้นคืนป่าชายเลนสู่ธรรมชาติ เฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร (เนื่องในวโรกาสมหามงคลเฉลิมฉลองวโรกาสสมเด็จครบ 70 ปี ในวันที่ 9 มิถุนายน 2559 และเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนีพันปีหลวง เนื่องในวโรกาสมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา 7 รอบ ในวันที่ 12 สิงหาคม 2559

ประชาชนและทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในโครงการดังกล่าว เพื่อน้อมรำลึกถึงพระมหากรุณาธิคุณของพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร และเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนีพันปีหลวง

ผลจากการดำเนินโครงการดังกล่าว ได้ก่อให้เกิดการฟื้นฟูป่าชายเลนที่เคยถูกบุกรุก ครอบครองให้กลับมามีความอุดมสมบูรณ์อีกครั้ง อีกทั้งยังเป็นการเพิ่มแหล่งอาศัย แหล่งวางไข่ และแหล่งอนุบาลสัตว์น้ำในป่าชายเลนอันเป็นแหล่งอาหารและแหล่งสร้างรายได้ที่สำคัญให้แก่ชุมชนชายฝั่งอีกด้วย เพื่อความสำเร็จของโครงการฯ ที่ได้ดำเนินการมาแล้วดังกล่าวจะนำไปสู่การสานต่อเจตนารมณ์ของโครงการพลิกฟื้นคืนป่าชายเลนสู่ธรรมชาติ

วัตถุประสงค์

1. เพื่อเทิดพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร และนับเป็นสวนพฤกษศาสตร์ป่าชายเลนแห่งแรกของโลก
2. เพื่อเป็นแหล่งรวบรวมจัดแสดงพรรณไม้ป่าชายเลนจากพื้นที่ส่วนต่าง ๆ ของโลกและเป็นพิพิธภัณฑ์ที่มีชีวิต เพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้และแหล่งศึกษาวิจัย สร้างองค์ความรู้ในทางพฤกษศาสตร์ทั้งในและต่างประเทศ
3. เพื่อเป็นสถาบันแลกเปลี่ยนความรู้ทางวิชาการด้านพฤกษศาสตร์ และการใช้ประโยชน์จากพรรณไม้ป่าชายเลนที่เหมาะสมและเป็นการส่งเสริมสนับสนุนการพัฒนาที่ยั่งยืนของสหประชาชาติ (Sustainable Development Goals,SDGs)
4. เพื่อเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ และเป็นสถานที่พักผ่อนหย่อนใจทางธรรมชาติของประชาชน
5. เพื่อเป็นแหล่งสร้างงานของนักวิทยาศาสตร์ธรรมชาติ และร่วมทำงานกับสถาบันการศึกษาทั้งในและต่างประเทศ
6. เพื่อเป็นศูนย์เครือข่ายในการอนุรักษ์พรรณพืชป่าชายเลนร่วมกับสมาคมป่าชายเลนนานาชาติซึ่งมีสมาชิก 93 ประเทศที่มีป่าชายเลนทั่วโลก

เป้าหมาย

สวนพฤกษศาสตร์ป่าชายเลนแห่งแรกที่รวบรวมพรรณไม้ป่าชายเลนจากทั่วโลก เป็นแหล่งวิจัยเรียนรู้ร่วมกันของฝ่ายวิชาการและผู้สนใจทั้งในและต่างประเทศเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ และแหล่งสร้างงานของนักวิทยาศาสตร์ที่เกี่ยวข้อง

วิธีการดำเนินงาน

1. ระยะที่ 1 เตรียมความพร้อม และดำเนินงาน ประกอบด้วยการจัดตั้งคณะกรรมการกำกับโครงการฯ คณะทำงานวิเคราะห์สภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอก และสำรวจออกแบบผังบริเวณและสิ่งก่อสร้าง ประกอบแผนการดำเนินงานในปีงบประมาณ พ.ศ. 2561
2. ระยะที่ 2 งานปรับปรุงภูมิทัศน์ และก่อสร้างสิ่งอำนวยความสะดวกในพื้นที่ในพื้นที่ 518 ไร่ ประกอบด้วยเส้นทางศึกษาธรรมชาติภายในสวนพฤกษศาสตร์ งานก่อสร้างอาคารพิพิธภัณฑสถานแสดงนิทรรศการ ห้องสมุดและหอพรรณไม้ งานก่อสร้างลานจอดรถและร้านค้าชุมชน งานก่อสร้างอาคารสำนักงานห้องปฏิบัติการและห้องวิจัย และงานปรับปรุงพื้นที่และระบบน้ำภายในสวนพฤกษศาสตร์ โดยแบ่งเป็น 9 เขตภูมิศาสตร์อาคารบ้านพักนักวิจัย งานก่อสร้างเรือนเพาะชำกล้าไม้ งานก่อสร้างอาคารเรือนกล้วยไม้และพืชอิงอาศัยในป่าชายเลน ปรับปรุงเส้นทางคมนาคมและงานจัดซื้อติดตั้งครุภัณฑ์แผนการดำเนินงาน ในปีงบประมาณ 2562 แล้วเสร็จในปี พ.ศ. 2566

ผลการดำเนินการที่น่าสนใจ

วันที่ 23 มกราคม 2561 กรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งนำเสนอผังบริเวณในพื้นที่โครงการฯ (เบื้องต้น) ต่อ ที่ประชุมประชุมคณะอนุกรรมการด้านการดำเนินงานจัดตั้งสวนสวนพฤกษศาสตร์ป่าชายเลนนานาชาติ ร.9

มติที่ประชุม 1.) ในขั้นการเตรียมความพร้อมให้กรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งเปลี่ยนแปลงงบเหลือจ่ายเพื่อการศึกษาข้อมูลกายภาพ ชีวภาพ เพื่อประกอบการออกแบบ และให้มีบุคลากรในการดำเนินงานข้างต้นต่อไป 2.) มอบหมายให้กรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งเร่งดำเนินการของงบประมาณรายจ่ายงบกลางเพื่อดำเนินโครงการจัดตั้งสวนพฤกษศาสตร์ป่าชายเลนนานาชาติ ร.9

วันที่ 21 มีนาคม 2561 กรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง นำเสนอผลการสำรวจข้อมูลด้านกายภาพ ชีวภาพ ต่อ ที่ประชุมประชุมคณะอนุกรรมการด้านวิชาการจัดตั้งสวนสวนพฤกษศาสตร์ป่าชายเลนนานาชาติ ร.9

มติที่ประชุม ให้กรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง สำรวจและจัดทำข้อมูลด้าน สังคมเพิ่มเติม และวิเคราะห์ข้อมูลทุกด้านตามหลักวิชาการเพื่อประกอบแผนการจัดการต่อไป

หน่วยงานรับผิดชอบ/หน่วยงานร่วม

1. สถาบันบัญญัติแห่งชาติ
2. กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยกรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง

กลุ่มวิสาหกิจชุมชนคลองน้ำเค็มทันใจ จ.จันทบุรี ตั้งอยู่ที่ ตำบลคลองน้ำเค็ม อำเภอแหลมงสิงห์ จังหวัดจันทบุรี สมาชิกสวนใหญ่มีอาชีพทำสวนผลไม้ ในขณะที่ผลไม้มีราคาถูก ทำให้สมาชิกในกลุ่มมองหาทางออกในการแก้ไขปัญหา โดยเล็งเห็นถึงวัตถุดิบที่มีอยู่ในท้องถิ่น และสมาชิกทุกคนในกลุ่มมี คือ สวนผลไม้ ทางกลุ่มจึงมีแนวคิดที่จะนำผลไม้ที่มีอยู่ในชุมชนมาแปรรูป เพื่อเพิ่มมูลค่าให้แก่สินค้าโดยผลิตภัณฑ์แต่ละอย่างของกลุ่ม จะมุ่งเน้นเป็นอาหารกรอบแห้ง สามารถรับประทานได้สะดวกสบายขึ้น

สภาพปัญหาและความต้องการของชุมชน

สำนักงานสภาเกษตรกรจังหวัดจันทบุรี รับทราบปัญหาความต้องการของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนคลองน้ำเค็มทันใจ ที่มีการแปรรูปผลิตผลภายในชุมชนหลายชนิด ในขั้นตอนกระบวนการผลิต ผลิตภัณฑ์บางชนิดต้องใช้น้ำมันปาล์มเป็นจำนวนมากจึงมีน้ำมันปาล์มที่ผ่านการใช้งานแล้วเหลือเป็นปริมาณมาก และมีความต้องการนำน้ำมันปาล์มที่ผ่านการทอดมาใช้ให้เกิดประโยชน์

การมีส่วนร่วมในการช่วยเหลือของหน่วยงาน

สำนักงานสภาเกษตรกรจังหวัดจันทบุรี เห็นว่าคณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี เป็นสถาบันการศึกษาที่มีศักยภาพ สามารถแก้ไขปัญหามาตามความต้องการของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนคลองน้ำเค็มทันใจได้ จึงขอความอนุเคราะห์ผ่านทางคณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรม เพื่อหาแนวทางการแก้ไขปัญหาของน้ำมันปาล์มที่ผ่านการใช้งานแล้ว

แนวทางการแก้ไขปัญหา

อาจารย์ ดร. เบญจมาศ เนติวรรักษา และคณาจารย์ สาขาวิชาเทคโนโลยีการผลิตชั้นส่วนอากาศยาน คณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี ลงพื้นที่พูดคุยกับชาวบ้านกลุ่มวิสาหกิจชุมชนคลองน้ำเค็มทันใจ เพื่อสำรวจและวางแนวทางในการแก้ไขปัญหา กลุ่มวิสาหกิจชุมชนคลองน้ำเค็มทันใจ มีความเห็นตรงกับทางคณาจารย์ว่าควรนำน้ำมันปาล์มใช้แล้วมาแปรรูปเป็นสารซักล้าง เพื่อใช้ในการล้างอุปกรณ์ที่ใช้ในกระบวนการผลิต

นางวัลลี ใจเย็น อายุ 50 ปี ประธานกลุ่มและสมาชิกกลุ่มวิสาหกิจชุมชนคลองน้ำเค็ม กล่าวว่า ขณะนี้สมาชิกกว่า 20 คน กำลังเร่งทำผลิตภัณฑ์สินค้าโอท็อป เช่น ทุเรียนมาทำแคร์กเกอร์ทุเรียน ,เนื้อมังคุดมาทำซีสมังคุด และอาหารทะเลประเภทปูกระตอยที่มีอยู่ในชุมชนที่เริ่มอยากขึ้นในทะเลจันทบุรี โดยนำมาแปรรูปเป็นปูปอบ่องสามรส เส้นจันท์ผัดปูปอบกรอบ ฯลฯ ภายใต้สินค้าโอท็อปคุณยาย ส่งลูกค้าให้ทันก่อนเทศกาลปีใหม่ หลังมีลูกค้าสั่งจองมาเป็นจำนวนมาก สินค้าทุกชิ้นได้รับอนุญาตจากสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา กระทรวงสาธารณสุขแล้ว โดยมีลูกค้าที่สนใจสั่งจองล่วงหน้าแล้วทั้งจังหวัดจันทบุรี และต่างจังหวัดฯ และรับจ้างผลิตให้กับร้านขายของฝากในจันทบุรี

นอกจากนั้น ยังมีสินค้าประเภทต้มยำ,โป๊ะแตก ได้รับความนิยมเป็นอย่างมาก เพราะมีส่วนผสมของเครื่องต้มยำรสชาติถูกใจ ซึ่งเป็นที่ชื่นชอบของชาวต่างชาติอย่างมาก ด้านราคา ต้มยำโป๊ะแตกอบแห้ง หากลูกค้าสนใจสามารถโทรหมายเลข 081-8632637 คุณนิศประธานกลุ่มวิสาหกิจชุมชนคลองน้ำเค็มทันใจ

นางวัลลี กล่าวต่อไปว่า กลุ่มวิสาหกิจชุมชนคลองน้ำเค็มทันใจ ผลิตจากวัตถุดิบ 3 น้ำ 1 น้ำเค็ม คือ อาหารทะเล 2 น้ำกร่อย คือ ไบขลุ่ย สำหรับหมอนทองที่เป็นนวัตกรรมในชุมชน 3 น้ำจืด คือ ทุเรียน มังคุด มาแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์ต่างๆ โดยได้ อย.จากกระทรวงสาธารณสุข และรางวัล อย.ควอลิตี้ อวอร์ด 2561 โดยจะมุ่งเน้นเป็นอาหารอบแห้ง สามารถรับประทานได้สะดวกสบายขึ้นในช่วงนี้มีลูกค้าสั่งมาเป็นจำนวนมาก จึงมีการเร่งการผลิต

เน้นคุณภาพของสินค้า โดยเส้นจันท์ผัดปูบกรอบจำหน่ายในราคา ก่องละ 50 บาท ต้มยำโป๊ะแตก ราคา ก่องละ 150 บาท ปูอบโอ่งราคา ก่องละ 150 บาท และแครกเกอร์ทุเรียน กิโลกรัมละ 400 บาท หากท่านใดสนใจสามารถสั่งได้ตลอด หรืออาจจะนำไปมอบให้กันในช่วงปีใหม่ได้

ประโยชน์ที่ชุมชนได้รับ

วิธีนี้นอกจากจะได้กำจัดของเสียที่ไม่ต้องการ คือน้ำมันปาล์มที่ผ่านการใช้งานแล้วยังได้น้ำยาซักล้างมาใช้ เป็นการลดต้นทุนในการซื้อน้ำยาซักล้างมาใช้ในกระบวนการผลิต รวมถึงเป็นการปฏิบัติตามแนวคิดหลักการสู่สังคมปลอดขยะหรือของเสียเหลือศูนย์ (Zero Waste) เป็นวิสัยทัศน์สำหรับศตวรรษใหม่ที่มีเป้าหมายและกระบวนการการเปลี่ยนแปลง การจัดการขยะมูลฝอยได้อย่างยั่งยืน

ความสำเร็จของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนคลองน้ำเค็มทันใจ

นอกจากการแก้ไขปัญหาของน้ำมันที่ผ่านการใช้งานแล้ว อีกหนึ่งผลิตภัณฑ์ที่ทางมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี ได้เข้ามาช่วยพัฒนาคือ ผลิตภัณฑ์ผงโรยข้าว ที่ออกแบบผลิตภัณฑ์โดยนักศึกษาของมหาวิทยาลัย จากความร่วมมือของคนในชุมชนก่อให้เกิดผลสำเร็จ ด้วยภูมิปัญญาคัดค้านผลิตภัณฑ์สินค้า การนำวัตถุดิบในชุมชนประกอบกับความคิดสร้างสรรค์จนเป็นผลิตภัณฑ์สินค้า O-top มากมาย

แหล่งข้อมูล

เขตนวัตกรรมระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก (Eastern Economic Corridor of Innovation)

<https://www.eeci.or.th/>

ศูนย์ศึกษาการพัฒนาอ่าวคุ้งกระเบน

<http://www.tsdf.nida.ac.th/th/royally-initiated-projects/10836->

<https://www.rdpb.go.th/th/Studycenter>

สวนพฤกษศาสตร์ป่าชายเลนนานาชาติ ร.9 จังหวัดจันทบุรี

<https://projects.dmcr.go.th/miniprojects/115/description/26825>

<https://www.bltbangkok.com/news/19112/>

กลุ่มวิสาหกิจชุมชนคลองน้ำเค็มทันใจ จังหวัดจันทบุรี

<https://pr.rbru.ac.th/web/content/id.php?ContentID=28>

<https://mgronline.com/local/detail/9600000126673>